

Sygn. akt V CSK 443/20

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z wniosku E. S.
przy uczestnictwie T. S.A. w K. i Gminy B.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 15 listopada 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika postępowania kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2018 r. Sąd Rejonowy w B. oddalił wniesiony w dniu 1 lutego 2016 r. wniosek E. S. o ustanowienie za wynagrodzeniem na rzecz uczestnika T. Spółki Akcyjnej w K. służebności przesyłu na bliżej opisanej nieruchomości wnioskodawczynie położonej w B. przy ul. Z., uwzględniając podniesiony przez uczestnika zarzut nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie w dobrej wierze, po upływie okresu 20 lat biegnącego od dnia 5 grudnia 1990 r. Postanowieniem z dnia 15 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawczynie od tego orzeczenia. Wnioskodawczynie wniosła

skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolę „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała, że potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie dotyczy art. 49 k.c. w zw. z art. 305¹ k.c. i art. 2 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464), a szczegóły stanowiska skarżącej w tym zakresie zawiera uzasadnienie skargi kasacyjnej.

Skuteczne powołanie przesłanki przewidzianej w art. 389⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nakładało na skarżącą obowiązek wskazania przepisów prawa, których wykładnia budzi poważne wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, szczegółowego opisanie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, określenia, że mają poważny charakter, przedstawienia orzeczeń sądów, w których dokonano różnej wykładni przepisów, a także wykazania, że dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy

(por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 11/08, niepubl. oraz z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.).

Skarżąca nie sprostала wyżej przedstawionym wymaganiom; nie było bowiem wystarczające odwołanie się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych bez szczegółowego wykazania, na czym polegają powzięte przez skarżącą wątpliwości interpretacyjne wymagające rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Trzeba też zauważyć, że Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach dokonał już wykładni przywołanych we wniosku przepisów Sąd Najwyższy; w tym w kontekście wyeksponowanego w skardze kasacyjnej zagadnienia dobrej wiary po stronie przedsiębiorstw przesyłowych, które w procesie uwłaszczenia następującego na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464) oraz na podstawie art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 2, poz. 6) uzyskiwały własność urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomościach stanowiących własność Skarbu Państwa i obejmowały te nieruchomości w posiadanie w zakresie niezbędnym dla korzystania z tych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem. W nowszym orzecznictwie Sąd Najwyższy wskazał, że jakkolwiek przedsiębiorstwa te *ex lege* nie nabywały prawa podmiotowego odpowiadającego służebności przesyłu, to jednak mogą być one traktowane jako obejmujące posiadanie służebności w dobrej wierze (por. uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2018 r., III CZP 50/17, OSNC 2019, Nr 1, poz. 1, i z dnia 15 lutego 2019 r., III CZP 81/18, OSNC 2020, Nr 1, poz. 4). Podniesiona przez skarżącą kwestia początku biegu okresu zasiedzenia, a mianowicie czy był to dzień 5 grudnia 1990 r. wskazany w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości czy też dzień 7 stycznia 1991 r., wynikający z art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 38/91, OSNC 1991, nr 10-12, poz. 118, uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2017 r., III CZP 101/16, OSNC 2017, Nr 11, poz. 123 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r., IV CSK 514/14,

nie publ.) nie ma znaczenia dla wyniku sprawy , albowiem w obu tych przypadkach 20 letni okres zasiedzenia w dobrej wierze upłynął przed złożeniem przez wnioskodawczynię wniosku o ustanowienie służebności przesyłu.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

jw